

Problemi naših rojakov

Tudi letos pričakujemo za novoletne praznike množični obisk naših rojakov, ki začasno delajo na tujem. S področja ljubljanske regije živi in dela na začasnem delu v tujini okoli 15.000 delavcev skupaj z družinskimi člani. Zaposleni so pretežno v ZRN, Avstriji, Švici, Franciji in Švedski.

Kako imamo urejene tiste reči, o katerih mora zdomec dobiti točno informacijo. Kako je z zasebno dejavnostjo? Kako je z davčnimi olajšavami? Kako z lokacijskimi dovoljenji za gradnjo hiš in delavnic? Kako s stanovanji? Kako je s priznavanjem v tujini pridobljenih kvalifikacij? Kakšne so možnosti letovanja in dopolnilnega pouka v materinščini otrok zdomcev? Kakšne in kje so možnosti za zaposlitev ter potrebe po delavcih?

S tega vidika je postalo odločilnega pomena vprašanje, kako smo se v Šiški v krajevnih skupnostih in na ravni občine organizirali, da bi lahko svojim zdomskim rojakom ob vsaki priložnosti odgovorili na zastavljena vprašanja.

V ta namen se je pri občinski konferenci socialistične zveze formiral koordinacijski odbor za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini.

Za nalogo si je zadal stalno in sistematično spremljati življenje in delo v tujini, problematiko vračanja naših delavcev iz dela iz tujine ter njihovo delovno angažiranje v (tujni) domovini. Mnogo spodbud, sugestij in predlogov za svoj program dela je dobil koordinacijski odbor že iz lanskega novoletnega srečanja z našimi zdomci, ki je pokazalo, kako pomembni so takšni stiki z ljudmi, ki se še vedno čutijo enakopravne člane naše družbe in se želijo vrniti domov.

Precejšnja ovira pri delovanju koordinacijskega odbora je bila pomanjkanje točne evidence zdomcev s področja šišenske občine. Zato smo si kot prednostno nalogo zadali dopolnitev naslovov zdomcev v tujini v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi. Do sedaj smo se dokopali do okoli 250 naslovov naših delavcev v tujini. To bo omogočilo šele, da bomo z njimi navezali tesne stike.

Razen stalnega in načrtnega obveščanja delavcev na delu v tujini o dogodkih v državi in po svetu je za njihovo organizirano vračanje bistveno, da se pri njih oblikuje zavest, da so se v domovini spremenile razmere, ki so pripeljale do njihove odločitve, da poiščejo zaposlitev v domovini, zlasti pa pogoji za zaposlitev. Pri tem je zlasti pomembno to, da so informacije te vrste čim popolnejše in čim pravilnejše, ker se sicer dosežejo nasprotni učinki, katerih posledice je težko popraviti.

Na vprašalnik o možnostih zaposlovanja naših delavcev na začasnem delu v tujini v prihodnjem letu in do leta 1980 je odgovorilo 67 organizacij združenega dela. Med njimi le 11 organizacij ni izkazalo kadrovske potrebe. V letu 1978 bodo v anketiranih organizacijah na novo zaposlili 324 delavcev, do leta 1980 pa jih bodo potrebovali še enkrat toliko (606).

Največje kadrovske potrebe so v cestnem prometu (vozniki vseh kategorij), nato v elektrotehnični stroki (elektroinženirji, elektrotehnik, elektromehaniki in elektriki), gradbeništvu (zidarji, tesarji, gradbeni tehniki in inženirji), trgovini (prodajalci in trgovski poslovodje) ter kovinarstvu (strugarji, ključavničarji, strojni inženirji, kleparji, orodjarji, strojni tehniki).

Delovne organizacije bodo potrebovale največ dobro strokovno usposobljene izsolane kadre; v manjši meri bodo zaposlovala priučene delavce v gradbeništvu, proizvodnji žarnic, obdelavi stekla v kemijski proizvod-

nji itd. Anketirane delovne organizacije si želijo pravočasnega tekočega informiranja o vračanju zdomcev z navedbo njihovih poklicev in želja v zvezi z zaposlovanjem. Po njihovem mnenju naj se po delovnih organizacijah, ki nastopajo z investicijskimi ali drugimi deli na zunanjem tržišču, sproži postopek za vključevanje naših delavcev z namenom, da dobijo status delavca v naših delovnih organizacijah in s tem v zvezi, da se pripravljajo nadaljnji ukrepi za vračanje v domovino.

SPOŠTOVANI ROJAKI!

Ob izteku koledarskega leta 1977 želimo tudi tokrat skupaj z Vami preživeti nekaj uric, v katerih bi Vas seznanili z doseženimi uspehi v letošnjem letu in načrti za bodoče. Hkrati pa pričakujemo, da nam boste posredovali svoje probleme, želje in pričakovanja, vezana na Vašo vrnitev v domovino. Pridite zato v torek, dne 27. decembra 1977 ob 9. uri v prostore skupščine občine Ljubljana-Šiška, Trg prekomorskih brigad 1.

Na srečanju bo tekla beseda o konkretnih možnostih zaposlitve, o razpoložljivih lokacijah za individualno stanovanjsko gradnjo in gradnjo poslovnih prostorov, možnostih najemanja lokalov, o možnostih odpiranja zasebne obrti, o vprašanjih v zvezi s strokovnim izobraževanjem in priznavanjem v tujini pridobljenih kvalifikacij, o možnostih letovanja in dopolnilnega pouka otrok v materinščini, o carinskih olajšavah in bančnih posojilih. Glede na velik interes za individualno stanovanjsko gradnjo ter odpiranje zasebne obrti, ki je bil izražen na lanskem srečanju, so naše strokovne službe pripravile ustrezno dokumentacijo in boste lahko svoje želje realizirali v nekaj dneh.

Tega dne nas bo obiskal dedek Mrz s prijetnim kulturnim programom, vsakemu od vaših otrok pa je namenil tudi novoletno darilo. Zato želimo, da se srečanja udeležite z vso družino.

**DRUŽBENOPOLITIČNE
ORGANIZACIJE
IN SKUPŠČINA OBČINE
LJUBLJANA-ŠIŠKA**

Razen informiranja delavcev o potrebah in možnostih za njihovo vrnitev in delovno angažiranje doma so vse bolj potrebne tudi popolnejše informacije o delavcih, ki so na začasnem delu v tujini, o njihovih namenih v zvezi z vrnitvijo, o njihovi usposobljenosti, o delu, ki ga opravljajo v tujini itd. V ta namen smo sestavili poseben vprašalnik, ki smo ga posredovali zdomcem.

Koordinacijski odbor je dal pobudo izvršnemu svetu skupščine občine Ljubljana-Šiška, naj se pri izvršnem svetu ustanovi — ustrezna komisija, ki bo obravnavala in reševala problematiko zaposlovanja in vračanja naših delavcev. Osnovna naloga komisije, ki bi angažirala vse strokovne službe (s področja gospodarstva, financ, gradbeništva, komunale, družbenih služb, notranjih zadev, narodne obrambe, sociale in matične službe), je olajšati proces vračanja in integracije povratnikov.

Milan Pavliha
Predsednik KO

Odprta vrata

Na področju obrti lahko ugotovimo, da v Šiški primanjkuje obrtnikov v servisnih in tehničnih storitvah, stavbni obrti ter v osebnih in drugih storitvah.

Veliko pomanjkanje je čutili predvsem v naslednjih dejavnostih: popraviljanju motornih vozil; čiščenju, mazanju avtomobilov, avtokleparstvu in avtomobilarstvu; v elektromehaniki za gospodinjstve aparate (v Šiški še ni nobenega takega obrtnika); vulkanizaciji; elektroinstalaterstvu; pekarstvu. V osebnih storitvah je zelo malo krojačev in šivilj, optikov, urarjev, moških in ženskih frizerjev, fotografov. Primanjkuje tudi obrtnikov, ki bi s svojimi bagerji in kopači opravljali izkope in druga dela.

To so le nekatere najbolj deficitarne obrti v šiški občini, vendar pa ta spisek velja tudi za celo Ljubljano. Se posebej se kažejo potrebe po ustanavljanju obrtnih delavnic na področju osebnih storitev, ki bi bile vezane na bližino potrošnikov.

KAKO PRIDOBITI OBRTHO DOVOLJENJE?

Vsak prosilec mora izpolniti poseben formular, ki ga dobi na oddelku za obrt v tretjem nadstropju stavbe šišenske občinske skupščine. Prosilec mora izpolnjevati naslednje pogoje: biti mora opravilno sposoben, ne sme biti v delovnem razmerju, imeti mora ustrezno strokovno izobrazbo, s pravnoomočno odločbo sodišča mu ne sme biti prepovedano opravljanje ustrezne dejavnosti, imeti mora poslovni prostor, imeti mora poravnane davčne in druge družbene obveznosti.

Ko prosilec predloži vse te dokumente, dobi približno v roku enega meseca obrthno dovoljenje. Ob tem naj pripomnimo le še to, da če prosilec nima ustrezne strokovne izobrazbe, lahko v vseh tistih dejavnostih, kjer ni z obrtnim predpisom zahtevana izključno predpisana izobrazba, pridobi potrdilo o strokovnosti z ustreznim načinom preizkusa znanja. Povedano z drugimi besedami: ni treba imeti spričevala poklicne šole, pač pa je treba opraviti le preizkus znanja.

Nekoliko drugačni so predpisi za avtoprevoznike. Imeti morajo vozniško dovoljenje za ustrezne kategorije vozil (ni potrebna poklicna šola, pa tudi omejitve nosilnosti vozila ni). Zasebniki ne smejo imeti le vozil za prevoz potnikov, ki lahko prevažajo več kot devet (8+1) potnikov.

V gostinstvu ni možno odpreti bifejev v privatnem sektorju. Možno pa je odpreti vse druge vrste gostinskih objektov (okrepčevalnica, gostilna, restavracija s prenočišči itd.).

KAJ PA DAVKI?

Obrtniki plačujejo davek po dejanskem dohodku in so zato dolžni voditi poslovne knjige. Davčnim zavezancem, ki so začeli z obrtjo, razen avtoprevoznikov, se prizna v prvem letu odpis davka v višini 40 % odmerjenega davka, v drugem letu pa 20 %. Te olajšave trenutno veljajo le za obrtne storitve, vendar pa bodo te olajšave verjetno z novim letom razširjene tako na krog zavezancev kot tudi v višini odstotka. Ob koriščenju teh olajšav velja le določilo, da mora obrtnik pet let opravljati svojo obrt v šiški občini, sicer mora ob prenehanju obrti plačati tudi davčno olajšavo, ki jo je prejel v prejšnjih letih.

Na davčni upravi priznajo tudi olajšave za razširitev ali obnovo poslovnih prostorov v obrti in gostinstvu, pa tudi olajšave za nabavo opreme. Prav sedaj se pripravljajo tudi olajšave za določene storitvene dejavnosti, ki so posebnega pomena. Le-te se bodo izkazovale v znižanju odstotka davka. Nove olajšave naj bi veljale že v prihodnjem letu.

Vse ostale informacije bodo lahko zainteresirani dobili na šiški davčni upravi v prvem nadstropju šišenske občinske skupščine.

KJE PA SO MOŽNOSTI ZA GRADNJO STANOVANJSKIH HIŠ IN OBRTHNIH DELAVNIC?

Pri Standardu investu na Celovški cesti lahko občani kupijo zazidljive parcele v naslednjih soseskah: Podutik, Koseze, čez nekaj mesecev (ko bo sprejet zazidalni načrt) pa tudi v Vodich. Pri Standardu investu pa lahko občani kupijo tudi stanovanja v blokih v raznih soseskah.

Seveda pa so možnosti za gradnjo individualnih hiš še precej večje, vendar pa morajo občani sami kupiti zazidljivo parcelo od zasebnikov, o zazidljivosti parcele pa lahko vse informacije dobijo na Ljubljanskem urbanističnem zavodu (LUZ), na oddelku za lokacije. Obrtne delavnice lahko občani zgradijo v izvenmestnih naseljih — podrobnejše informacije pa zainteresirani prav tako lahko dobijo na LUZ.

IN KJE DOBITI KREDIT?

Pri banki seveda. Se posebej takrat, če bo opravljal tako obrthno dejavnost, ki ima prednost pri kreditiranju. Pogoje za kreditiranje pa si lahko preberete v družbenem dogovoru o pospeševanju razvoja malega gospodarstva v obdobju 1975—1980, ki je bil objavljen v Uradnem listu SRS, št. 5/75.

Vse kar vas zanima glede carinskih olajšav, pa boste lahko zvedeli v vseh carinarnicah.

Upamo, da smo vam nazivali nekaj koristnih informacij, s katerimi si boste lahko pomagali, vse podrobnejše informacije pa vam bodo radi volje posredovali delavci vseh omenjenih organov.